Història de la filosofia

Hume

Solucions · 41 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Exercici 1

Pregunta I

Sintetitzeu breument el contingut del text.

[2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor/a** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre cent i cent trenta paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi de tot el text. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicat, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i articulen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees, sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció A

Una resposta ha d'assolir la màxima puntuació si exposa, d'una manera o altra, les idees següents:

(i) Quan raonem en termes de causa i efecte, ho fem a partir de l'experiència. I treure conclusions a partir de l'experiència sempre requereix assumir que la natura en el futur es comportarà com ho ha fet en el passat.

(ii) No tenim, però, cap bona raó per pensar que la naturalesa en el futur es comportarà com ho ha fet en el passat:

(a) No podríem demostrar que la natura en el futur es comportarà com en el passat usant un argument demostratiu (que no apel·li a l'experiència), perquè és possible concebre que la natura pogués canviar;

(b) Tampoc no podríem demostrar que la natura en el futur es comportarà com ho ha fet en el passat usant un argument probable (que sí apel·li a l'experiència) perquè, fer això, suposaria assumir ja allò que volem provar.

Pregunta II

Identifiqueu el **significat** de termes o expressions.

[1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A

a) «raonaments»: un raonament és l'intent de justificar una afirmació, sobre la base d'altres afirmacions.

b) «conformitat»: que són de la mateixa mena, que tenen característiques similars, que es comporten de la mateixa manera.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Expliqueu el sentit d'una determinada afirmació i les raons de l'autor/a per fer aquesta afirmació. [3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor/a. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor/a per fer aquesta afirmació. Una bona resposta ha de saber indicar quin paper té aquesta afirmació particular en el conjunt del pensament de l'autor/a i com aquesta afirmació es justifica a partir d'allò que l'autor/a defensa. A vegades, una exposició general i correcta del pensament del filòsof/a pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor/a justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A

Una resposta ha de tenir la màxima puntuació si tracta, adequadament, els punts següents:

(i) Contextualitzar breument la qüestió: l'empirisme de Hume; el problema de la causalitat: Què ens justifica creure que de les mateixes causes, en el futur, se seguiran els mateixos efectes que es van produir en el passat?

(ii) Hume ens fa adonar que hi hauria, en principi, dues maneres en què es podria mirar de justificar que el futur serà igual al passat:

(a) Mitjançant una demostració (un argument a priori), o

(b) Mitjançant un argument que apel·li a l'experiència (o, com ell l'anomena, un argument *probable*).

Hume argumentarà que ni (a) ni (b) no permeten oferir una justificació de que la naturalesa en el futur serà com en el passat.

(iii) En la resposta a aquesta pregunta cal explicar de forma clara l'avaluació que Hume fa de la possibilitat esmentada a (a), és a dir: es pot justificar, segons Hume, amb una demostració (una prova a priori) que la natura en el futur es comportarà de manera semblant a com ho ha fet en el passat?

(iv) Hume argumenta que no: no es pot oferir una prova a priori que estableixi que la naturalesa en el futur serà com en el passat. Si es pogués establir a priori que la naturalesa en el futur ha de ser com en el passat, aleshores hauria de ser impossible poder imaginar sense contradicció que la naturalesa fos d'una altra manera. Però no hi ha cap contradicció lògica o conceptual a imaginar que, tot i que fins ara, la naturalesa s'ha comportat de determinada manera, en el futur es comportés duna manera diferent.

Hume ofereix aquest argument en el text de l'examen. Es tracta que l'estudiant l'expliqui amb cert detall, usant les seves pròpies paraules, i mostrant-ne una bona comprensió.

(v) No és imprescindible per a poder tenir la màxima puntuació en la pregunta, però serà meritori (pot afegir puntuació), si l'alumne/a, per situar el paper que té l'afirmació per la qual se li demana, explica també per què, segons Hume, tampoc no és possible justificar que la natura en el futur serà semblant al passat usant un argument que apel·li a l'experiència (tal com s'esmenta a (b) a dalt).

Aquí, de nou, es tractaria que l'alumne expliqui en cert detall, de forma clara, i amb les seves pròpies paraules, l'argument que Hume ofereix breument en el mateix text de l'examen.

- En les dues opcions, l'avaluació de la pregunta III s'ha de fer **de manera global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer la seva explicació distingint el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera coherent les idees que s'hi indiquen.

2. PAU 2024 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

Exercici 1

Pregunta I

Explicar breument el contingut del text.

[2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 70 i 110 paraules en l'opció A, i entre 60 i 100 paraules en l'opció B) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi de tot el text. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicat, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees, sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció B)

Per assolir la màxima puntuació, l'alumne/a ha d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:

(i) No podem provar res sobre el que passarà en el futur a partir, simplement, del que ha passat abans en el passat.

(ii) Ens sentim empesos a creure que el futur serà com el passat; però això ho fem sols portats pel costum, no perquè hi hagi res que ens justifiqui en creure que serà així.

En totes dues opcions, l'avaluació de la pregunta I s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera coherent les idees que s'hi indiquen.

Pregunta II

Explicar el **significat** de termes o expressions.

[1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B)

a) ***Prova***: determinats fets, o afirmacions, a partir dels quals es pot justificar una determinada creença (per exemple, la creença que una determinada afirmació és vertadera, o la creença que un determinat fet es dona).

b) ***Costum***: Allò que tenim tendència a fer perquè ja ho hem fet moltes vegades en el passat.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi.

[3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que sàpiga indicar quin paper juga aquesta afirmació particular en el conjunt del pensament de l'autor i com aquesta afirmació es justifica a partir d'allò que l'autor defensa. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B)

La màxima puntuació requeriria tractar, d'alguna manera, els punts següents:

(i) Contextualitzar breument la qüestió a discutir: l'empirisme de Hume; el coneixement es basa en darrer terme en impressions; el problema de la causalitat: no hi ha impressions de cap connexió necessària, força o poder en les relacions causals.

(ii) Creure que de les mateixes causes, en el futur, se seguiran els mateixos efectes que es van produir en el passat vol dir creure que la naturalesa és regular (que el futur s'assembla al passat).

(iii) Explicar amb claredat i amb les pròpies paraules de l'alumne/a l'argumentació de Hume, segons la qual:

(a) No podem justificar la creença que el futur serà com el passat (és a dir, que la naturalesa és regular):

(b) Per a justificar-ho, ho hauríem de fer o amb una prova a priori (una demostració), o amb una prova basada en l'experiència.

(b1) No ho podem justificar amb una prova a priori: sabem que és possible (al menys lògicament) que la naturalesa en el futur no sigui com en el passat (això ho sabem perquè podem concebre sense contradicció que el futur no fos com el passat). I allò que és possible no es pot provar mai que sigui fals amb una demostració a priori. Per tant, no podem donar una demostració a priori que la naturalesa en el futur hagi de ser com era en el passat.

(b2) Tampoc no ho podem provar amb un argument basat en l'experiència: per fer-ho hauríem de basar-nos en allò hem observat fins ara, per concloure com seran les coses en el futur. Però que sigui legítim fer això és, justament, el que volem provar.

Voler donar una prova basada en l'experiència ens faria caure, doncs, en la circularitat.

(c) Per tant, quan donem per descomptat que el futur serà com el passat ho fem sense cap mena de prova.

(iv) Com diu la frase objecte de la pregunta, haver tingut l'experiència que una cosa ha passat molts cops en el passat de certa manera, no ens serveix per a poder concloure justificadament, que tornarà a passar d'aquella mateixa manera en el futur. Per a fer-ho hauríem d'estar assumint que la naturalesa és regular i, ja hem vist a (iii), que no tenim cap manera de justificar que sigui legítim assumir això.

• Cal tenir en compte que l'argumentació de Hume que hem exposat a (iii) és complexa, i per tant serà especialment meritori que l'alumne/a en mostri comprensió.

• En les dues opcions, l'avaluació de la pregunta I s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer la seva explicació distingint el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera coherent les idees que s'hi indiquen.

3. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

Exercici 1

Pregunta I

Explicar breument el contingut del text.

[2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 80 i 120 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi de tot el text**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicades, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció B

Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:

(i) Hume esmenta que quan una cosa en causa una altra, comunament es considera que hi ha una connexió necessària entre causa i efecte, i que la causa té un «poder» que és responsable que es produeixi l'efecte.

(ii) No tenim impressions de res que vagi més enllà del fet que la causa i l'efecte es donen l'una al costat de l'altre, en l'espai i en el temps. No tenim cap impressió, en particular, de cap «poder».

(iii) Hume conclou amb una dicotomia; com que no tenim cap impressió d'energia o de poder, aleshores o aquests termes (*energia* i *poder*) no signifiquen res, o és que fan referència simplement a allò de què sí que tenim impressions: el fet que el nostre pensament, simplement per l'hàbit, tendeix a passar de la causa al seu efecte habitual.

Pregunta II

Explicar el **significat** de termes o expressions.

[1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B

a) «Contigüitat»: que estan junts en l'espai, que un té lloc just al costat de l'altre.

b) «Impressions»: Allò que es presenta de forma immediata a la ment.

Alternativament: les sensacions, emocions, o percepcions dels sentits que se'ns presenten de forma immediata.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi.

[3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que sàpiga indicar quin paper juga aquesta afirmació particular en el conjunt del pensament de l'autor i com aquesta afirmació es justifica a partir d'allò que l'autor defensa. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B

La màxima puntuació requeriria referir-se correctament als punts següents:

(i) Els trets bàsics de l'empirisme de Hume. El coneixement es basa en darrer terme en impressions.

(ii) No hi ha impressions de cap connexió necessària, poder, força o energia en les relacions causals.

(iii) No estem, doncs, justificats a creure que hi ha connexions necessàries.

(iv) Rebuig de la noció de causalitat. No hi ha raons per creure en connexions necessàries:

  (iv.a) La seva existència no es pot justificar ni a partir d'una demostració *a priori*.

  (iv.b) Ni tampoc es pot justificar a partir de l'experiència (intentar fer això seria circular).

(v) L'única explicació de per què creiem que la causa té un «poder» que li fa produir l'efecte és simplement que el nostre pensament es veu empès, només per l'hàbit, a passar de la causa a l'efecte.

4. PAU 2021 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Pregunta I

Explicar breument el contingut del text. [2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 60 i 100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi de tot el text**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicades, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne/a haurà de connectar amb una mínima correcció les tres idees bàsiques següents:

i. La ment no és una substància, una cosa, que *té* pensaments i sensacions.

ii. La ment simplement *és* la col·lecció d'aquestes percepcions, pensaments i sensacions.

iii. No podem tenir cap idea de cap cosa que sigui una substància (i per tant, cap idea de la ment com a substància), perquè les idees deriven d'impressions, i no podem tenir cap impressió d'una substància.

Pregunta II

Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

a) «percepcions»: allò que pot estar present a la ment, ja sigui una impressió o una idea.

b) «essència»: allò que fa que una cosa sigui el que és.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

i. Els elements bàsics de l'empirisme de Hume: percepcions, impressions, idees; tota idea simple deriva d'impressions; tots el nostres pensaments depenen en darrer terme dels materials proporcionats per l'experiència.

ii. El rebuig de les idees de substància i, en particular, d'un *jo substancial*: no hi poden haver impressions d'un jo substancial. La idea d'un jo substancial no té contingut.

iii. Per tant, allò que anomenem ment és només un seguit d'estats mentals particulars, units per certes relacions de semblança, contigüitat i causalitat, sense que tinguem coneixement de cap substrat (de cap jo substancial) que *tingui* aquests estats.

5. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Exercici 1

Pregunta I
Explicar breument el contingut del text. [2 punts]
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 60 i 100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicades, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:
(i) Suposem que el futur serà semblant al passat, però fem això empesos només pel costum.
(ii) Tenim només experiència d'allò que percebem (les qualitats sensibles dels objectes).
(iii) No tenim, però, cap experiència d'un "poder" o força que sigui responsable que d'un determinat fet se n'hagi de seguir un cert efecte.
(iv) Per tant, no tenim raons per creure que, en el futur, a determinades experiències els seguirà cert determinat efecte; ho creiem només empesos pel costum.

• En les dues opcions, l'avaluació de la pregunta (i) s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

Pregunta II
Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)
- **a)** «efecte»: Un fet que de forma constant es dona de manera contigua en l'espai i immediatament després en el temps que un altre, que s'anomena la seva causa.
- **b)** «conclusió»: Una creença o una afirmació que està justificada per determinades afirmacions o observacions que s'han presentat prèviament.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

(i) Els trets bàsics de l'empirisme de Hume. El coneixement es basa en darrer terme en impressions.
(ii) No hi ha impressions de cap connexió necessària, força o poder en les relacions causals.
(iii) No estem, doncs, justificats a creure que hi ha connexions necessàries.
(iv) Rebuig de la noció de causalitat. No hi ha raons per creure en connexions necessàries:
    (iva) La seva existència no es pot justificar ni a partir d'una demostració a priori,
    (ivb) ni tampoc es pot justificar a partir de l'experiència (intentar fer això seria circular).
(v) L'única explicació de per què creiem que la causa té un "poder" que li fa produir l'efecte és simplement que el nostre pensament es veu empès, només per l'hàbit, a passar de la causa a l'efecte.

6. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta
Explicar breument el contingut del text. [2 punts]
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. Per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:

(i) En aquest fragment Hume argumenta que no es pot donar cap prova a priori (una demostració), ni tampoc cap prova basada en l'experiència (un argument probable), que la naturalesa en el futur s'hagi de comportar igual que en el passat:
(iia) No es pot donar una prova a priori, perquè mai no es pot provar a priori la falsedat de quelcom que és possible. Que el futur no sigui com el passat, és possible.
(iib) No es pot donar una prova basada en l'experiència, perquè fer-ho requeriria assumir allò que volem provar: que l'experiència passada és una guia de com serà el futur.
(iii) Per tant, quan donem per descomptat que el futur serà com el passat ho fem sense cap mena de prova.

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

7. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta
Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B)
a) «demostrar»: justificar a priori.
b) «allò que és possible»: allò que no resulta contradictori suposar que es dóna.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres formes correctes de respondre.

8. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. De vegades, una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) La màxima puntuació requeriria:
(i) Contextualitzar breument la qüestió a discutir: empirisme de Hume; el problema de la causalitat: creure que de les mateixes causes, en el futur, se seguiran els mateixos efectes que es van produir en el passat vol dir creure que la naturalesa és regular (que el futur s'assembla al passat).
(ii) Explicar amb claredat i amb les pròpies paraules de l'alumne/a l'argumentació que Hume presenta de forma compactada en el propi text de l'examen (i de la qual ja hem indicat els punts principals a propòsit de la pregunta 1):
(a) No podem justificar la creença que el futur serà com el passat (és a dir, que la naturalesa és regular):
(b) Per a justificar-ho, ho hauríem de fer o amb una prova a priori (una demostració), o amb una prova basada en l'experiència.
(b1) No ho podem justificar amb una prova a priori: sabem que és lògicament possible que la naturalesa en el futur no fos com en el passat (això ho sabem perquè podem concebre sense contradicció que el futur no fos com el passat). I allò que és possible no es pot provar mai que sigui fals amb una demostració a priori. Per tant, no podem donar una demostració a priori que la naturalesa en el futur hagi de ser com era en el passat.
(b2) Tampoc no ho podem provar amb un argument basat en l'experiència: per fer-ho hauríem de basar-nos en el que hem observat fins ara, per concloure com seran les coses en el futur. Però que sigui legítim fer això és, justament, el que volem provar. Voler donar una prova basada en l'experiència ens faria caure, doncs, en la circularitat.
(c) Per tant, quan donem per descomptat que el futur serà com el passat ho fem sense cap mena de prova.

9. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 3 idees bàsiques següents:
(i) No percebem cap "poder" o força que sigui responsable de que els cossos actuïn com ho fan.
(ii) Per tant, no tenim cap raó que justifiqui creure que el futur serà com el passat
(iii) Per tant, pensem que el futur serà com el passat empesos pel costum, no per la raó.

10. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B)
"qualitats sensibles": les propietats que es poden percebre amb els sentits
"la raó": capacitat de pensar, de relacionar idees.

Observació important: hi ha òbviament moltes altres maneres correctes de respondre a aquesta pregunta.

11. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) Els trets bàsics de l'empirisme de Hume. El coneixement es basa en impressions.
(ii) No hi ha impressions de cap connexió necessària.
(iii) Rebuig de la noció de causalitat. No hi ha raons per creure en connexions necessàries.

12. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (50-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 50-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:
(i) La distinció entre raó i sentiment (gust).
(ii) La raó té una funció instrumental en l'explicació/producció de l'acció. És el sentiment o el gust el que ens mou a actuar

13. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. Cal tenir en compte que, en totes dues opcions, un dels termes ("freda" en l'opció A, "enteniment" en l'opció B) que cal definir no tenen el seu significat ordinari més habitual sinó un sentit particular que l'alumne ha de saber identificar. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

14. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) La idea humeana que la funció de la raó és descobrir veritats: en aquest sentit de "raó", el descobriment de veritats empíriques i relacions instrumentals és una de les funcions de la raó.
(ii) La idea humeana que sense un desig (impuls, apetit) no hi ha acció: cap veritat del món ens mou si no tenim un desig, si els fets del món ens resulten indiferents.
(iii) La idea humeana que, per tant, la raó no pot ser allò que ens mou.
(iv) La idea humeana que la raó pot tenir només un caràcter instrumental, parasitari, en el raonament pràctic: descobreix els mitjans adequats per als objectius que estan determinats pels nostres impulsos.

15. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (50-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 50-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:
(i) No podem tenir experiència/impressions d'un jo substancial.
(ii) No hi ha una idea o noció d'una substància (un jo substancial) diferent de la d'una sèrie d'estats particulars.

16. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. Cal tenir en compte que, en totes dues opcions, els termes que cal definir no tenen el seu significat ordinari sinó un sentit tècnic que l'alumne ha de saber identificar**.** El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

17. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) El paper dels elements bàsics de l'empirisme de Hume: tota idea deriva d'impressions.
(ii) El rebuig de les idees de substància i jo substancial: no hi poden haver impressions d'un jo substancial. La idea d'un jo substancial, per tant, no té contingut.
(iii) Per tant, som només un seguit d'estats mentals particulars, units per certes relacions de causalitat i semblança, sense que hi hagi un substrat (un jo substancial).

18. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (50-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 50-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 3 idees bàsiques següents:

(i) Totes les idees provenen de les impressions.

(ii) Les impressions són més clares i evidents que les idees

(ii) Per a esbrinar si un terme filosòfic té contingut, cal preguntar-se si denota una idea que prové d'una impressió. Si no ho fa, el terme no denota res.

19. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

20. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

(i) Els trets bàsics de l'epistemologia empirista de Hume. Característiques de les impressions i de les idees.

(ii) La crítica de Hume a la noció de substància.

21. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (50-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 50-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 4 idees bàsiques següents:

(i) El *Tractat* defensa tesis escèptiques.

(ii) El coneixement es redueix gairebé exclusivament a l'experiència

(iii) La creença és un cert tipus de sentiment basat en l'hàbit

(iv) La naturalesa humana ens fa seguir tenint creences, malgrat els arguments filosòfics escèptics.

22. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que els termes poden tenir un significat més o menys tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics dels autors**.** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

23. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

(i) Els trets bàsics de l'epistemologia de Hume: (distinció entre impressions i idees, en sentit estricte el coneixement es redueix a les impressions actuals (i a certes relacions entre percepcions), ...).

(ii) Tipus d'associació d'idees (semblança, continuïtat, causalitat) i paper de la causalitat en la formació de noves creences.

(iii) La creença com cert tipus de sentiment.

(iv) Solució "escèptica" de Hume: tendència natural en l'home a fer determinades inferències.

24. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (50-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 50-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:
(i) La distinció entre raó i sentiment (humanitat).
(ii) La raó té una funció secundària, instrumental, en l'explicació/producció de l'acció: el que ens mou és el fet que els fins no ens són indiferents.

25. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que els termes poden tenir un significat tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics dels autors**.** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

26. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) La idea humana que la funció de la raó és descobrir veritats: en aquest sentit de "raó", el descobriment de veritats empíriques i relacions instrumentals és una de les funcions de la raó.
(ii) La idea humana que sense un desig (impuls, apetit) no hi ha acció: cap veritat del món ens mou si no tenim un desig, si els fets del món ens resulten indiferents.
(iii) La idea humana que, per tant, la raó no pot ser allò que ens mou.
(iv) La idea humana que la raó pot tenir només un caràcter instrumental, parasitari, en el raonament pràctic: descobreix els mitjans adequats per als objectius que estan determinats pels nostres impulsos.

27. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text (2 punts).
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció a) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:
(i) - Estem determinats a formar-nos creences sobre relacions causals per observació repetida de regularitats (hàbit, costum...).
(ii)- Aquesta creences no està justificades, perquè no podem identificar els poders ocults que serien responsables d'aquesta connexió.

28. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que els termes (sobre tot en l'opció B) tenen un significat tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics dels autors i se separen del significat ordinari**.** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

29. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

***Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi*:** (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció a) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) -El paper dels elements bàsics de l'empirisme de Hume en la seva anàlisi de la relació causal.
(ii) -El rebuig de la idea de connexió necessària.
(iii) -L'observació del passat no justifica racionalment una creença sobre el futur si no descobrim una connexió necessària entre causes i efectes.

30. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text (2 punts).
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció a) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:
(i) -La distinció entre raó i gust (apetit, inclinació...) en Hume
(ii) -La raó té una funció secundària, instrumental, en l'explicació/producció de l'acció

31. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que, en les dues sèries, les expressions tenen un significat tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics de l'autor i se separa del significat ordinari**.** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

32. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

***Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi*:** (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció a) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
- La idea humeana que la funció de la raó és descobrir veritats: en aquest sentit de "raó", el descobriment de veritats empíriques i relacions instrumentals és una de les funcions de la raó.
- La idea humeana que sense un desig (impuls, apetit) no hi ha acció: cap veritat del món ens mou si no tenim un desig.
- La idea humeana que, per tant, la raó no pot ser allò que ens mou.
- La idea humeana que la raó pot tenir només un caràcter instrumental, parasitari, en el raonament pràctic: descobreix els mitjans adequats per als objectius que estan determinats pels nostres impulsos.

33. PAU 2005 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta (totes dues opcions)
Explicar breument el contingut del text (2 punts). Els punts s'han de repartir de la manera següent:
a) Encert en la identificació de les idees. (1 punt)
b) Encert en la descripció de les seves relacions (1 punt).

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

34. PAU 2005 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta OPCIÓ A
Explicar una idea, concepte o expressió (3 punts). Aquesta pregunta està dividida en dos subpreguntes:
a) Què vol dir l'autor quan empra un concepte o expressió? (1 punt)
b) Per què fa l'autor una afirmació? (2 punts)

Com que estan relacionades, **l'alumne és lliure de respondre les dues qüestions separadament o no. Aquesta decisió no podrà afectar l'avaluació**. D'altra banda, la segona subpregunta requereix naturalment referir-se al pensament general de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees de l'autor que són pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el sistema general de l'autor. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del pensament de l'autor pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

35. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (A (pla antic))

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

36. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

37. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (A (pla antic))

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

38. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

39. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

40. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta (totes dues opcions)
Explicar breument la idea principal del text (2 punts).
Els punts s'han de repartir de la manera següent:
a) Encert en la identificació de la idea o idees. (1 punt)
b) Claredat i precisió en l'explicació. (1 punt)

41. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta OPCIÓ A
Les respostes correctes a les preguntes de resposta tancada són les següents:.
2.1. (**c**) La raó. (0,5 punts)
2.2. (**a**) La utilitat no serveix com a criteri per a la justícia. (0,5 punts)
2.3. (**b**) Com que només la raó pot descobrir la utilitat d'una acció, és la raó la que ha de decidir el que és moralment digne d'alabança. (0,5 punts)
2.4. (**d**) Emotivisme. (0,5 punts)
2.5. (**c**) Il·lustració. (0,5 punts)
2.6. (**b**) A l'empirisme. (0,5 punts)

ATENCIÓ! Cada resposta errònia de la pregunta 2 descompta un 33% de la puntuació prevista per a cada pregunta (a efectes de càlcul, s'han de restar 0,16 punts per cada resposta incorrecta). Per contra, les preguntes no contestades no tindran cap descompte. La puntuació global de la pregunta 2 **no** pot ser **negativa**. Al final de l'examen, s'ha de tenir en compte que, si la suma total de punts no és múltiple de 0,5, **caldrà arrodonir**-la.